

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Stratégia spravovania budov štátnej správy

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/304>

Materiál v pripomienkovom konaní do 17.06.2025

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál predkladá do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvo vnútra SR na základe Programového vyhlásenia vlády SR schváleného uznesením vlády SR č. 590 z 13. novembra 2023, bod A.1. z uznesenia vlády č. 31 z 18. januára 2024

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

V predkladanom materiáli sú vymedzené nástroje a postupy na optimalizáciu fondu budov štátnej správy a jeho využívanie; zvyšovanie energetickej efektívnosti, dosahovanie úspor energie a zvyšovanie využívania energie z obnoviteľných zdrojov a riešení šetrných k životnému prostrediu; zníženie celkových nákladov spojených s užívaním budov. Prehľad súčasných regulačných, finančných a prevádzkových rámcov pre budovy štátnej správy je jednou z príloh predkladaného materiálu.

Postoj RÚZ k materiálu

V predkladanom materiáli sú vymedzené nástroje a postupy na optimalizáciu fondu budov štátnej správy a jeho využívanie. RÚZ predkladá k návrhu nižšie uvedenú zásadnú pripomienku, týkajúcu sa využívania centrálnych zdrojov zásobovania teplom.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k bodu 3.3.2 Opatrenie 3.2 Zavedenie obnoviteľných zdrojov energie do budov štátnej správy

Opatrenie 3.2 navrhujeme upraviť nasledovne: „Napojenie budov štátnej správy na účinné systémy centralizovaného zásobovania teplom a zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie do budov štátnej správy“

Odôvodnenie:

Cieľom nášho návrhu je zefektívniť dosiahnutie cieľa zvyšovania energetickej efektívnosti a dekarbonizácie verejného sektora, v súlade s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 o energetickej efektívnosti (smernica EED) s využitím už súčasnej modernej teplárenskej infraštruktúry.

Centrálné zásobovanie teplom zohráva a v budúcnosti bude zohrávať ešte väčšiu úlohu pri naplňovaní environmentálnych cieľov (dekarbonizácia budov, energetiky, zvyšovanie podielu OZE), hlavne pre svoju vysokú flexibilitu palivovej základne, úsporu primárnej energie a uskladňovania energie. SMART kombinácie OZE + odpadové teplo + kombinovaná výroba elektriny a tepla je možné len v systémoch diaľkového vykurovania.

Revidovaný článok 23 ods. 4 Smernice 2018/2001 o podpore energie z obnoviteľných zdrojov zaväzuje členské štáty pokúsiť sa o implementáciu aspoň dvoch opatrení zo širokého katalógu, ktorý ponúka. Slovenská republika pokračuje v už zavedených opatreniach, a to podpore pripájania budov k systémom účinného centralizovaného zásobovania teplom (čl. 23 ods. 4 písm. b) Smernice a § 21 ods. 4 a 5 zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike a podpore výroby bioplynu a jeho vtláčania do plynárenskej sústavy namiesto jeho využívania na výrobu elektriny (čl. 23 ods. 4 písm. i) a § 3a a násl. zákona č. 309/2009 Z. z.).

Účinné centralizované zásobovanie teplom je definované v Smernici 2023/1791 o energetickej efektívnosti, článok 26 Dodávky vykurovania a chladenia.

V SR je v súlade so Smernicami zavedený mechanizmus povinného pripájania k účinnému centralizovanému zásobovaniu teplom (§ 21 ods. 4 a 5, zákona o tepelnej energetike). S politikou podpory pripájania budov k účinnému centralizovanému zásobovaniu teplom je potrebné zosúladiť aj proces výstavby nových zdrojov tepla v existujúcich systémoch centralizovaného zásobovania teplom.

Výrobou elektrickej energie z vlastných OZE na budove a spotrebou tejto energie namiesto nákupu zo siete, je možné znížiť konečnú spotrebu energie a zvýšiť podiel OZE podľa uvedenej povinnosti.

Napojením na účinný systém centralizovaného zásobovania teplom je možné zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie a odpadového tepla pri zásobovaní objektov teplom pri súčasnom znížení nákladov na teplo a posilnením bezpečnosti dodávok.

Účinné centralizované zásobovanie teplom má v zmysle Smernice o energetickej efektívnosti predpísané svoje parametre, vrátane podielu OZE.

Štát dnes podporuje modernizáciu a dekarbonizáciu systémov centralizovaného zásobovania teplom, tak aby systémy boli účinné a nepovažujeme za vhodné, aby súčasne štát dotoval aj nové zdroje tepla v systémoch centralizovaného zásobovania teplom čo má za následok znižovanie podielu tepla z účinných systémov, zvyšovanie nákladov na teplo spotrebiteľom a neefektívne nakladanie s verejnými zdrojmi.

2. Pripomienka k 3.4.1 Opatrenie 4.1 Centralizované obstarávanie energií, údržby a služieb

RÚZ podporuje zavedenie centralizovaného obstarávania energií, údržby a služieb a považuje ho za jeden z nástrojov, ktorý môže efektívne generovať úspory na strane štátu a prispieť tak ku konsolidácii verejných financií. Podporujeme, aby sa rozšírila a podrobnejšie rozpracovala myšlienka centralizácie obstarávania aj na iné tovary a služby, nielen na energie, údržbu a technické služby budov. Opatrenie v tejto oblasti by mali byť podľa nás malo byť koncipované komplexnejšie ambicióznejšie, v súlade s praxou v zahraničí, kde špecializované organizácie zabezpečujú nákup širokého spektra tovarov a služieb pre verejnú správu

Upozorňujeme na fakt, že Stratégia pripúšťa aj možnosť udelenia výnimky z centralizovaného obstarávania z objektívnych dôvodov. Nakoľko však zmyslom a účelom centralizovaného obstarávania je generovať úspory z rozsahu navrhujeme dôvody na udelenie prípadných výnimiek v stratégii presnejšie špecifikovať. V prípade príliš voľného systému výnimiek totiž hrozí fragmentácia systému a s tým súvisiace negatívne efekty.

Taktiež navrhujeme vypustiť referenciu na konkrétnu komoditnú burzu v podobe textu „(napr. Českomoravská komoditná burza Kladno)“. Uvedený text by sa mohol chápať ako nepriame navádzanie na uzavretie zmlúv priamo resp. prostredníctvom tejto inštitúcie.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/243>